

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин

Кафедра міжнародних економічних відносин

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МІКРО- ТА МАКРОЕКОНОМІКА

Освітня програма «Управління міжнародним бізнесом»

Спеціальність 073 «Менеджмент»

Галузь знань 07 «Управління і адміністрування»

Затверджено на
засіданні кафедри
міжнародних економічних
відносин
Протокол № 1 від «29» серпня 2022 р.

м. Івано-Франківськ – 2022

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Мікро- та макроекономіка
Освітня програма	Управління міжнародним бізнесом
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	073 Менеджмент
Галузь знань	07 Управління і адміністрування
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	обов'язкова дисципліна
Курс / семестр	1/2
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 30 год. Практичні заняття – 30 год. Самостійна робота – 120 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pro/developer/course/view/5739

2. Опис дисципліни

Мета та цілі дисципліни	
<p>Мета викладання дисципліни полягає у формуванні економічної культури, ринково-орієнтованого економічного світогляду та навичок економічного мислення та ринкової поведінки у майбутнього менеджера в галузі міжнародного бізнесу.</p> <p>В результаті навчання ми намагатимемося досягти таких цілей:</p> <ul style="list-style-type: none"> - формування у студентів навичок пошуку та аналізу інформації для обґрунтування управлінських рішень; - опанування студентами принципами та методами ухвалення оптимальних управлінських рішень за обмежених ресурсів та альтернативних можливостей їх використання.	
Компетентності	
<p>В результаті навчання студент набуде таких компетентностей:</p> <p>ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 8. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК 11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>СК1. Здатність визначати та описувати характеристики організації.</p> <p>СК2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.</p> <p>СК6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.</p> <p>СК7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.</p> <p>СК10. Здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації.</p> <p>СК12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.</p> <p>СК14. Розуміти принципи психології та використовувати їх у професійній діяльності.</p> <p>СК15. Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички.</p>	
Програмні результати навчання	
<p>Очікуваними програмними результатами навчання будуть вміння:</p> <p>РН 4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.</p> <p>РН 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.</p> <p>РН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.</p>	

3. Структура дисципліни

№ з/п	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Тема 1. Вступ до мікроекономіки: основні поняття	Розуміти предмет та об'єкти мікроекономіки. Володіти поняттями обмеженість ресурсів та пояснювати зміст проблеми вибору. Володіти поняттями альтернативна вартість та	<ul style="list-style-type: none"> • Тести • Домашня робота • Задачі • Самостійна робота • Економічна

		граничний аналіз, економічна ефективність, економічна модель. Розуміти проблему координації, пояснювати принципи моделі циркулюючих потоків. Розрізняти нормативний та позитивний аналіз.	лексика: переклад та пояснення термінів
2.	Тема 2. Попит та пропозиція: аналіз часткової рівноваги.	Розуміти поняття попит та обсяг попиту та визначати їх фактори. Розуміти поняття пропозиція та обсяг пропозиції та визначати їх фактори. Вміти пояснити поняття та ознаки ринкової рівноваги. Вміти використовувати модель ринкової рівноваги для пояснення наслідків зрушення ринкової рівноваги та запровадження цінових обмежень чи податків. Пояснювати принципи динамічної моделі ринкової рівноваги.	<ul style="list-style-type: none"> • Тести • Домашня робота • Задачі • Самостійна робота • Економічна лексика: переклад та пояснення
3.	Тема 3. Еластичність.	Розуміти поняття, фактори та вміти обчислювати значення еластичності попиту за ціною. Розуміти поняття, фактори та вміти обчислювати значення еластичності попиту за доходом. Розуміти поняття, фактори та вміти обчислювати значення перехресної еластичності попиту за ціною. Розуміти поняття, фактори та вміти обчислювати значення еластичності пропозиції за ціною.	<ul style="list-style-type: none"> • Тести • Домашня робота • Задачі • Самостійна робота • Економічна лексика: переклад та пояснення
4	Тема 4. Теорія вибору споживача.	Вміти пояснити значення понять корисність та гранична корисність. Формулювати закон спадної граничної корисності. Будувати криві байдужості та карти кривих байдужості. Обчислювати значення граничної норми заміщення. Будувати модель бюджетного обмеження. Визначати стан рівноваги споживача, вміти пояснити та застосовувати еквіваріантний принцип.	<ul style="list-style-type: none"> • Тести • Домашня робота • Задачі • Самостійна робота • Економічна лексика: переклад та пояснення
5	Тема 5. Теорія фірми: виробництво і вартість.	Вміти характеризувати фірму як економічного агента. Описувати зміст процесу виробництва. Пояснювати	<ul style="list-style-type: none"> • Тести • Домашня робота • Задачі • Самостійна

		<p>характер взаємозв'язку «ресурси і випуск».</p> <p>Будувати та пояснювати економічний зміст виробничої функції. Вміти пояснити процес заміщення факторів виробництва та обчислювати граничну норму технологічного заміщення. Вміти класифікувати витрати. Розрізняти економічний і бухгалтерський прибуток.</p> <p>Вміти пояснити та моделювати умови мінімізації витрат та ефект масштабу.</p>	<p>робота</p> <ul style="list-style-type: none"> • Економічна лексика: переклад та пояснення
6	Тема 6. Теорія пропозиції: конкурентні фірми та галузь.	<p>Вміти характеризувати структуру ринку і умови повної конкуренції. Моделювати попит та виторг конкурентної фірми, визначати прибуток конкурентної фірми. Визначати умови максимізації прибутку фірми, короткострокової рівноваги і пропозиції фірми та галузі, точку закриття та надлишок виробника.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Тести • Домашня робота • Задачі • Самостійна робота • Економічна лексика: переклад та пояснення термінів
7	Тема 7. Неповна конкуренція: монополія	<p>Вміти пояснити сутність недосконалої конкуренції та монополії. Вміти моделювати попит на продукцію фірми монополіста і її виручку. Вміти визначати умови максимізації прибутку монополії. Та обчислювати прибуток монополіста. Проводити порівняльний аналіз монополії та досконалої конкуренції. Моделювати та пояснювати соціальну ціну монополії. Вміти характеризувати монопольне ціноутворення та методи цінової дискримінації.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Тести • Домашня робота • Задачі • Самостійна робота • Економічна лексика: переклад та пояснення термінів
8	Тема 8. Неповна конкуренція: монополістична конкуренція та олігополія.	<p>Знати поняття та ознаки монополістичної конкуренції. Вміти визначати умови короткострокової та довгострокової рівноваги фірми (галузі) в умовах монополістичної конкуренції. Знати поняття та ознаки олігополії. Вміти визначати умови короткострокової та</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Тести • Домашня робота • Задачі • Самостійна робота • Економічна лексика: переклад та пояснення термінів

		довгострокової рівноваги фірми (галузі) в умовах олігополії. Вміти описати модель дуополії та зміст теорії ігор.	
9	Тема 9. Вступ до макроекономіки.	Вміти визначати предмет та рівні макроекономічного аналізу, суб'єкти та об'єкти макроекономіки. Знати функції макроекономіки та інструменти методу макроаналізу. Розуміти зміст процесу макроекономічного моделювання. Знати основні типи макроекономічних моделей. Вміти пояснити принципи роботи двосекторної моделі кругообігу продуктів і доходів. Вміти пояснити економічну суть рівняння (тотожність) сукупних витрат. Розрізнити поняття «поток» та «запасу».	<ul style="list-style-type: none"> • Тести • Домашня робота • Задачі • Самостійна робота • Економічна лексика: переклад та пояснення термінів
10	Тема 10. ВВП, ВНП та інші показники системи національних рахунків.	Знати поняття ВВП та принципи розрахунку ВВП країни. Знати методи розрахунку ВВП. Знати принципи обчислення інших показників системи національних рахунків (СНР): ВВП, ВНП (ВНД). Розрізнити та вміти обчислювати номінальний та реальний ВВП. Знати та вміти обчислювати цінні індекси: індекс Ласпейреса, індекс Пааше, індекс Фішера. Індекс-дефлятор. Вміти здійснювати “дефлювання” та “інфлювання” ВВП. Розуміти як пов'язані ВВП та економічний добробут: вміти пояснити зміст показника чистий економічний добробут (ЧЕД).	<ul style="list-style-type: none"> • Тести • Домашня робота • Задачі • Самостійна робота • Економічна лексика: переклад та пояснення термінів
11	Тема 11. Економічні цикли, безробіття та інфляція.	Знати поняття та фази економічного циклу (циклу ділової активності), індикатори фаз економічного циклу, причини циклічності економіки. Знати зміст екстернальних та інтернальних теорій ділового циклу. Вміти охарактеризувати вплив економічного циклу на економіку: циклічні та антициклічні галузі.	<ul style="list-style-type: none"> • Тести • Домашня робота • Задачі • Самостійна робота • Економічна лексика: переклад та пояснення термінів

		<p>Розрізняти потенційний та фактичний ВВП та обчислювати «розрив ВВП»</p> <p>Знати поняття безробіття та його види. Вміти обчислювати показник рівня безробіття та рівня зайнятості. Розуміти поняття "повна зайнятість" та "природній" рівень безробіття. Формулювати та застосовувати закон А.Оукена.</p> <p>Знати поняття інфляції, її причини та види. Вміти вимірювати інфляцію: обчислювати індекси цін, рівень інфляції, темп інфляції.</p> <p>Знати категорії інфляції: помірна, галопуюча та гіперінфляція, а також поняття дефляція та дезінфляція.</p> <p>Знати ефект Фішера. Вміти обчислювати реальну та номінальну відсоткові ставки.</p> <p>Пояснювати зв'язок інфляції та безробіття: описувати криву Філіпса в коротко- та довгостроковому періодах, характеризувати поняття стагфляції.</p>	
12	Тема 12. Модель сукупного попиту і сукупної пропозиції AD-AS.	<p>Вміти задавати, будувати графічно сукупний попит та визначати його елементи. Знати цінові та нецінові фактори сукупного попиту. Вміти задавати та будувати графічно сукупну пропозицію та знати її фактори. Вміти описати сукупну пропозицію в довгостроковому та короткостроковому періодах.</p> <p>Розуміти поняття та вміти моделювати стан макроекономічної рівноваги, визначати рівноважний обсяг національного продукту.</p> <p>Моделювати короткострокову та довгострокову рівновагу.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Тести • Домашня робота • Задачі • Самостійна робота • Економічна лексика: переклад та пояснення термінів
13	Тема 13. Кейнсіанська модель макроекономічної рівноваги: «доходи - витрати».	<p>Вміти описати взаємозалежність "дохід – споживання" та "дохід – заощадження". Вміти задавати та будувати графічно функцію споживання. Вміти визначати автономний рівень споживання, середню та граничну схильність до споживання.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Тести • Домашня робота • Задачі • Самостійна робота • Економічна лексика: переклад та пояснення термінів

		<p>Вміти задавати та будувати графічно функцію заощаджень. Вміти визначати середню та граничну схильність до заощаджень. Знати фактори споживання та заощаджень, що не пов'язані з доходом. Вміти задавати та будувати графічно інвестиційний попит та знати його фактори. Описувати зміст кейнсіанської моделі рівноваги: «кейнсіанський хрест», ефект мультиплікатора автономних витрат, простий та складний мультиплікатор. Розраховувати значення мультиплікатора: мультиплікатор державних витрат, мультиплікатор податків. Моделювати рівновагу за повної зайнятості, рецесійний та інфляційний розриви в економіці. Вміти обчислити мультиплікатор збалансованого бюджету.</p>	
14	<p>Тема 14. Бюджетно-податкова політика та управління державним боргом.</p>	<p>Знати поняття бюджетно-податкової (фіскальної) політики. Розрізняти політику державних видатків та податкову політику та її вплив на доходи бюджету. Знати як обчислювати рівень оподаткування. Вміти пояснювати економічний зміст кривої А. Лафера. Розрізняти стимулювальну та стримувальну фіскальну політику. Розрізняти дискреційну та недискреційну (політика «вбудованих стабілізаторів») фіскальні політики.</p> <p>Розуміти поняття дефіциту державного бюджету і джерела його фінансування: не інфляційні джерела та монетизація дефіциту. Вміти пояснити концепції бюджетного дефіциту: поняття структурного та циклічного дефіцитів, фактичний бюджет та бюджет повної зайнятості.</p> <p>Розуміти поняття сеньйораж та інфляційний податок.</p> <p>Розуміти поняття державний борг та його структуру, причини створення та збільшення</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Тести • Домашня робота • Задачі • Самостійна робота • Економічна лексика: переклад та пояснення термінів

		<p>державного боргу, відносні показники державного боргу. Вміти пояснити вплив бюджетного дефіциту та державного боргу на економіку: ефект «виштовхування інвестицій», ефект інфляції та ефект чистого експорту. Вміти охарактеризувати довгострокові наслідки державного боргу. Знати методи управління зовнішнім боргом та механізми скорочення зовнішнього боргу в умовах боргової кризи.</p>	
15	Тема 15. Гроші, банківська система та кредитно-грошова політика.	<p>Розуміти поняття ліквідність активів, вміти визначати грошові агрегати. Вміти пояснити принципи моделі пропозиції грошей та її змінні. Знати економічний зміст та вміти обчислювати простий депозитний мультиплікатор та грошовий мультиплікатор (мультиплікатор грошової бази). Знати поняття «грошовий ринок». Вміти пояснити принципи побудови моделі грошового ринку. Знати фактори попиту на гроші та володіти теорією портфельного вибору. Знати фактори операційного (транзакційного) та спекулятивного попиту на гроші (попиту на гроші як на актив). Знати визначення грошово-кредитної (монетарної) політики. Розуміти цілі та види грошово-кредитної політики. Знати інструментарій грошово-кредитної політики: інструменти прямого та непрямого регулювання.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Тести • Домашня робота • Задачі • Самостійна робота • Економічна лексика: переклад та пояснення термінів
16	Тема 16. Модель «IS – LM»	<p>Розуміти логіку побудови «IS» та просту алгебру кривої «IS». Розуміти логіку побудови кривої «LM» та просту алгебру кривої «LM». Визначати умови рівноваги в моделі «IS – LM» у короткостроковому періоді. Вміти застосовувати модель «IS – LM» за умов коливання економічної активності: фіскальна та грошово-кредитна політика в «IS – LM» моделі.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Тести • Домашня робота • Задачі • Самостійна робота • Економічна лексика: переклад та пояснення термінів

		<p>Вміти оцінювати відносну ефективність грошово-кредитної та бюджетно-податкової політики в моделі "IS-LM".</p> <p>Вміти описати проблему дефляції в моделі "IS – LM" : ефект Пігу, ефект Кейнса, теорія дефляції боргу та теорія очікуваної дефляції.</p>	
17	Тема 17. Теорія міжнародної торгівлі	<p>Знати зміст теорії абсолютної переваги. Розуміти поняття «відносні переваги» та розуміти зміст теорії порівняльної переваги. Моделювати криву торгівельних можливостей. Визначати максимізацію виграшу від зовнішньої торгівлі за умови повної спеціалізації. Вміти описати торгівлю за умов зростаючих витрат заміщення. Знати теорію Хекшера – Оліна, парадокс Леонтьєва та зміст проблеми руйнівного зростання. Вміти пояснити розподіл доходів за умов зовнішньої торгівлі: Теорема Столпера -Семюелсона, теорема Рибчинського та «голландська хвороба».</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Тести • Домашня робота • Задачі • Самостійна робота • Економічна лексика: переклад та пояснення термінів
18	Тема 18. Торгівельна політика.	<p>Знати поняття торгівельної політики та її види. Знати тарифні методи регулювання зовнішньої торгівлі: імпортне та експортне мито, основні види митних ставок, фіскальне та протекціоністське мито.</p> <p>Знати нетарифні методи регулювання зовнішньої торгівлі: квотування та ліцензування, експортні субсидії, компенсаційне імпортне мито дискримінація імпорту, демпінг та антидемпінгові заходи, економічні санкції і торговельне ембарго. Проводити порівняльний аналіз наслідків квотування та митних тарифів. Наводити аргументи на користь та проти політики протекціонізму.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Тести • Домашня робота • Задачі • Самостійна робота • Економічна лексика: переклад та пояснення термінів
19	Тема 19. Обмінний курс.	<p>Розуміти поняття валютних курсів та котирувань, вміти обчислювати</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Тести • Домашня робота

		<p>номінальний обмінний курс, ефективний (багатосторонній) номінальний обмінний курс, реальний обмінний курс. Вміти характеризувати режими валютного курсу і валютну політику: конвертованість валюти, міжнародні системи валютних курсів, сучасні системи регульованого плавання валютних курсів. Володіти поняттями валютна інтервенція, ревальвація та девальвація валюти, паритет купівельної спроможності. Вміти моделювати валютний ринок і знати фактори обмінного курсу.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Задачі • Самостійна робота • Економічна лексика: переклад та пояснення термінів
20	<p>Тема 20. Платіжний баланс. Модель Мандела – Флемінга.</p>	<p>Розуміти поняття платіжний баланс та його структуру, реальні та фінансової потоки. Розуміти взаємозв'язок рахунків платіжного балансу. Вміти формулювати модель загальної рівноваги в відкритій економіці: рівняння платіжного балансу. Пояснювати причини нерівноваги платіжного балансу та вплив економічної політики на платіжний баланс. Описувати модель макrorівноваги невеликої відкритої економіки: модель “Мандела – Флемінга”. Пояснювати макроекономічні наслідки монетарної та фіскальної експансії за фіксованих курсів обміну валюти та абсолютної мобільності капіталу. Пояснювати макроекономічні наслідки монетарної та фіскальної та торгівельної політики за гнучких обмінних курсів та абсолютної мобільності капіталу.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Тести • Домашня робота • Задачі • Самостійна робота • Економічна лексика: переклад та пояснення термінів
21	<p>Тема 21. Моделі економічного зростання.</p>	<p>Знати поняття, вимірники та фактори економічного зростання. Пояснювати зміст неокейнсіанських моделей економічного росту: модель “Самуельсона-Хікса”, модель “Домара-Харода”. Пояснювати зміст неокласичних моделей економічного росту: виробнича функція та модель “Кобба-Дугласа”, модель Р.Солоу.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Тести • Домашня робота • Задачі • Самостійна робота • Економічна лексика: переклад та пояснення термінів

		Трактувати сучасну теорію економічного зростання.	
--	--	---	--

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Домашня робота (2 x 10 балів)	20
Бали за самостійну роботу (2 x 10 балів)	20
Бали за письмову контрольну роботу (4 x 15 балів)	60
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Домашня робота (мікроекономіка)	10
Самостійна робота (мікроекономіка)	10
Контрольна робота 1 (мікроекономіка)	15
Контрольна робота 2 (мікроекономіка)	15
Домашня робота (макроекономіка)	10
Самостійна робота (макроекономіка)	10
Контрольна робота 3 (макроекономіка)	15
Контрольна робота 4 (макроекономіка)	15
	100

Система оцінювання знань студентів з дисципліни включає поточний контроль знань та контроль самостійної роботи.

Поточний контроль здійснюється шляхом:

- **усного опитування** на семінарських заняттях, розв'язування задач та тестів. Під час семінарських занять студенти отримують оцінки за усні відповіді («Питання для обговорення», «Вправи») та за самостійну роботу («Питання для самостійного вивчення»). Завдання Quiz, Practice та Unit виконуються дистанційно, а отримані результати надсилаються в групу Viber. Мінімальна кількість оцінок 2: одна з модулів №1-2, друга - з модулів №3-4).

- **обов'язкового он-лайн тестування** (контрольні роботи №1 - 4), яке проводиться після вивчення відповідних розділів курсу. Кількість тестових завдань в контрольній роботі 30, час на виконання - 60 хвилин, кількість спроб - 3, виставляється найкращий результат. Приклади тестових завдань наведені в методичних рекомендаціях «Мікро- та макроекономіка».

Контроль самостійної роботи проводиться у формі усного опитування та розв'язування задач під час проведення семінарів. Завдання для самостійної роботи студентів винесені в розділах «Питання для самостійного вивчення» в кожній темі курсу. Також на самостійне опрацювання виносяться теми № 4, 8 та 9, 11, 12, 21, оцінки за які можна отримати на окремому занятті (КСР) в кінці семестру. Передбачається виконання двох самостійних робіт (одна - з мікро- та одна - з макроекономіки) Виконання самостійної роботи є **обов'язковим**. Питома вага оцінки за кожну самостійну роботу 10%. Студенти, які не отримують оцінки за самостійну роботу на семінарах, можуть отримати її

на окремому занятті (КСР), яке проводиться в кінці семестру. Всі пропущені практичні (семінарські) заняття обов'язково відпрацьовуються проте викладач тільки фіксує відпрацювання у журналі, а оцінка, при цьому, не виставляється.

Підсумкова оцінка засвоєння навчального матеріалу визначається автоматично як сума балів, отриманих за виконання контрольних модульних робіт (питома вага оцінок 60%), оцінки за самостійну роботу (питома вага оцінок 20%) та оцінок, які студенти отримали на практичних заняттях (питома вага оцінок 20%). Для студентів, які не набрали за підсумками семестру 50 балів передбачається складання екзамену, який проходить у формі он-лайн тестування за розкладом сесії.

Критерії поточного оцінювання:

Відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) та Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 5) (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.) знання оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки відповідно до національної шкали за визначеними критеріями.

Критерії поточного оцінювання та оцінювання самостійної роботи (100 бальна система):

- «90 - 100» – в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.

- «70 - 89» – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.

- «50 - 69» – частково володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.

- «0 - 49» – не володіє, або фрагментарно і поверхнево володіє навчальним матеріалом. Викладає його без аргументації та обґрунтування під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві помилки.

ПСК (підсумковий семестровий контроль) знань оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки відповідно до національної шкали за такими критеріями:

«відмінно» – здобувач освіти міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

«добре» – здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається помилок та похибок у лозіці викладу теорії або при аналізі практичного матеріалу;

«задовільно» – здобувач освіти в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю;

«незадовільно» – здобувач освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані.

Підсумковий семестровий контроль відображається в відомостях у 100 бальній системі за наведеною шкалою:

Шкала оцінювання		
університетська	національна	шкала ЄКТС
90 – 100	відмінно	A
80-89	добре	B
70-79		C
60-69	задовільно	D
50-59		E
26-49	незадовільно з можливістю повторного складання	FX
незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	1-25	F

Крім того, оцінка ПСК може бути підвищена за рахунок додаткових балів («перлинок»), зароблених студентами на лекціях за участь в обговоренні проблемних питань, розв'язування завдань та тестів під час лекцій (1 бал за кожну вдалу спробу). До оцінки ПСК також додаються 10 балів за кожний сертифікат, отриманий за проходження тренінгів чи он-лайн навчальних курсів з економічної теорії або з інших курсів, що є близькими до тематики курсу.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа (відеофайли, рисунки, схеми)
Література:	
Основна	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Мікроекономіка і макроекономіка: Підручник для студ. екон. спец. закл. освіти: 2-е вид. У 2 Ч. / С.Будаговська, О.Кілієвич, І.Луніна та ін.; за заг. ред. С.Будаговської. – К.: Основи, - 2007. Режим доступу: https://chtyvo.org.ua/authors/Budahovska_Svitlana/Mikroekonomika_i_makroekonomika/ 2. Мікроекономіка: підручник; за наук. редакції А.П. Наливайка. – К.:КНЕУ, 2011. – 446 с. - Режим доступу: http://studentam.kiev.ua/content/view/744/99/ 3. Мікроекономіка : конспект лекцій / укладачі : Ю. М. Петрушенко, О. В. Дудкін, Н. М. Костюченко. – Суми : Сумський державний університет, 2013. – 206 с. Режим доступу: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/33855/3/Mikroekonomika.pdf;jsessionid=AF34A7C5CFEF0937E9C70569D2B164F4 4. Аналітична економіка: макроекономіка і мікроекономіка: підручник: у 2 кн. [С.М. Панчишин, П.І. Островерх, І.В. Грабинська та ін.]; за ред. С. Панчишина і П. Островерха. –3-тє вид., виправл. та доп. – Кн.1.: Вступ до аналітичної економіки. Макроекономіка. –Львів: Априорі, 2017. – 567с. 	

5. Steven Greenlaw, David Shapiro. Principles of Microeconomics, 2e
Based on the 2nd edition of Principles of Economics, Economics and the Economy, 2e by Timothy Taylor, published in 2011. https://d3bxy9euw4e147.cloudfront.net/oscms-prodcms/media/documents/Microeconomics2e-OP_TYV1xIr.pdf
6. Малий І.Й., Радіонова І.Ф., Куценко Т.Ф., Федірко Н.В. та ін. Макроекономіка: базовий електронний текст лекцій. [Електронний ресурс] / Укладачі: проф. Малий І.Й., проф. Радіонова І.Ф., доц. Куценко Т.Ф., доц. Федірко Н.В. та ін. – К.: КНЕУ, 2017 – 200 с. Режим доступу: https://kneu.edu.ua/userfiles/Faculty_of_Economics_and_Administration/kmdu%20fetau/Publications/PosD196bnik_52012817_0329.pdf
7. Steven Greenlaw, David Shapiro. Principles of Macroeconomics, 2e
Based on the 2nd edition of Principles of Economics, Economics and the Economy, 2e by Timothy Taylor, published in 2011. https://d3bxy9euw4e147.cloudfront.net/oscms-prodcms/media/documents/Macroeconomics2e-OP_08uAIKN.pdf

Додаткова

1. Patric M. Emereson. Intermediate Microeconomics.
<https://open.oregonstate.education/intermediatemicroeconomics/>
2. David A. Besanko, Ronald R. Braeutigam. Microeconomics, 5th edition. Printed in the United States of America: John Wiley & Sons, Inc., 2014.
https://www.academia.edu/39789860/Microeconomics_5th_Edition_Besanko_Et_Al
3. **Peter Antonioni**. Macroeconomics For Dummies – UK, 2018.
<https://litportal.ru/avtory/peter-antonioni/kniga-macroeconomics-for-dummies-uk-883130.html>

Методична

1. Мікроекономіка та макроекономіка: методичні рекомендації для проведення практичних занять для студентів денної форми навчання ОР «Бакалавр» спеціальності 073 «Менеджмент» (ОП«Управління міжнародним бізнесом») / уклад. Васильченко С.М. – Івано-Франківськ : ВДВ ЦІТ Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника, 2023. – 97 с.

Наукові публікації

1. Васильченко С.М. Особливості ділового циклу в сучасній світовій економіці // Актуальні проблеми розвитку економіки регіону: науковий журнал. / Васильченко С.М., Василюк М.М., Михайлишин Л.І. Івано-Франківськ: Вид-во Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2021. Вип. 17. Т. 1. С. 32 – 40. <https://journals.pnu.edu.ua/index.php/aprde/article/view/5505/5868>
2. Serhii Vasylychenko. Why do developed economies become vulnerable to economic cycles? / Serhii Vasylychenko, Lilia Mykhailyshyn. // Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University. - Vol. 7 No. 3 (2020). – P.156 – 1622.
<https://journals.pnu.edu.ua/index.php/jpnu/issue/view/244>
3. S. Vasilchenko. The period of the global cycle of the financialized economy. // S. Vasilchenko, T. Malyshevskyi. - Scientific Journal «ScienceRise»./ DOI: 10.15587/2313-8416.2019.163103 Scientific publishing house Scientific Route, OÜ (Estonia, EU). -.2019. - №2-3 (55-56). – P.16-21. <http://eu-jr.eu/sciencerise>
4. Васильченко С.М. Регіональні фондові ринки та глобальні економічні цикли. // Актуальні проблеми розвитку економіки регіону: науковий журнал. – Вип. 15. – Т. 1 / Васильченко С.М., Малишівський Т.В. / Index Copernicus <http://journals.indexcopernicus.com/++++,p24788850,3.html>
5. - Івано-Франківськ: Видавництво ДВНЗ «Прикарпатський національний

- університет імені Василя Стефаника», 2019.- С.113 – 121.
<http://journals.pnu.edu.ua/index.php/aprde/article/view/4135>
6. Vasylychenko S. Modern sources of long-term economic growth.// Сб. научных трудов «Актуальные научные исследования в современном мире». - Вып. 2(34), ч. 2 . ISSN 2524-0986 Index Copernicus
<http://journals.indexcopernicus.com/++++,p24785301,3.html> Переяслав-Хмельницький: NGO The institute for social transformation, 2018.– С.10-15.
<https://www.researchgate.net/publication/332925875> The period of the global cycle of the financialized economy
  7. Васильченко С.М. Екстернальний економічний ріст// Вісник Прикарпатського університету імені Василя Стефаника. Серія Економіка. Випуск 13. /Васильченко С.М./ Івано-Франківськ: Видавництво «Плай» Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника, 2018.- С.21 - 25.
<http://lib.pu.if.ua:8080/handle/123456789/7357>
  8. Васильченко С.М. Довгострокове економічне зростання: виклики глобалізації.// Вісник Прикарпатського університету імені Василя Стефаника. Серія Економіка. Випуск 12. /Васильченко С.М./ Івано-Франківськ: Видавництво «Плай» Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника, 2017.- С.36 - 39.

Ресурси курсу

1. Бібліотека ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». URL: <http://lib.pnu.edu.ua> (дата звернення: 26.08.2020).
2. Законодавство України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>. (дата звернення: 25.08.2020).
3. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського URL: <http://www.nbuv.gov.ua>. (дата звернення: 24.08.2020).
4. Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого URL: <https://nlu.org.ua>. (дата звернення: 25.08.2020).
5. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>. (дата звернення: 24.08.2020).
6. Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України/ URL :http://dspace.nbuv.gov.ua/browse?order=ASC&rpp=20&sort_by=1&etl=-&offset=17032&type=title
7. World Bank Open Data [Online resource] - Access mode:<https://data.worldbank.org/>
8. The UNCTAD Handbook of Statistics.<https://stats.unctad.org/handbook/>
9. International Macroeconomics. <https://www.ifw-kiel.de/institute/research-centers/macroeconomic-policy-under-market-imperfections/international-macroeconomics/>
10. Сайт дистанційного навчання Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
<https://test-d-learn.pnu.edu.ua/teacher/course/view/4638>

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра міжнародних економічних відносин м. Івано-Франківськ, вул. Чорновола, 1, каб. 104. Тел.: +80342 75-20-27 Email: https://kmev.pnu.edu.ua/ Ст. лаборант кафедри: Грушко Оксана Сторінки в соцмережах: https://www.facebook.com/groups/2021045604705063
Викладач	Васильченко Сергій Миколайович Кандидат економічних наук, доцент кафедри міжнародних економічних відносин
Контактна інформація викладача	Моб. тел. 050 - 3735986 Електронна пошта: Serhii.vasylchenko@pnu.edu.ua ORCID: https://orcid.org/0000-0002-2650-2514

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету. Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/
Пропуски занять (відпрацювання)	Можливість і порядок відпрацювання пропущених здобувачем освіти занять регламентується <u>Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника»</u> (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.).
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	У разі виконання завдання здобувачем освіти пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання – «незадовільно», відповідно до <u>Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника»</u> (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.).
Невідповідна поведінка під час заняття	Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до <u>Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти»</u> (затверджене наказом Міністерства України № 245 від 15.07.1996 р.).
Додаткові бали	Студент має змогу також отримати додаткові бали , пройшовши навчальний курс у вигляді неформальної освіти з отриманням сертифікату в межах тематики дисципліни впродовж навчального семестру; взявши участь у науковому, освітньому чи прикладному

	<p>проекти, конференції, круглому столі, інших видах наукової активності, які відповідають профілю дисципліни; опублікувавши наукову працю, яка відповідає профілю дисципліни. Відповідно до <u>Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника»</u> (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.). відповідні студенти можуть отримати додаткові бали на підставі рішенням кафедри міжнародних відносин.</p>
Неформальна освіта	<p>Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується <u>Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 3)</u> (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.).</p>

Викладач

Васильченко С.М.